



Düzce Depremi`nin üzerinden 21 yıl geçti, değişen bir şey yok!

782 yurttaşımızı kaybettiğimiz 12 Kasım 1999 Düzce depreminin üzerinden geçen 21 yıldan bu yana, bir deprem kuşağında olan ülkemizde doğa kaynaklı olaylara karşı hala sağlıklı ve güvenli bir çevre ve yapıda yaşadığımızı söylemek mümkün değil.

782 yurttaşımızı kaybettiğimiz 12 Kasım 1999 Düzce depreminin üzerinden geçen 21 yıldan bu yana, bir deprem kuşağında olan ülkemizde doğa kaynaklı olaylara karşı hala sağlıklı ve güvenli bir çevre ve yapıda yaşadığımızı söylemek mümkün değildir. Son yaşadığımız İzmir–Seferihisar depremi de göstermiştir ki ülkemiz hala afetlere karşı hazır ve güvenli değildir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak başta deprem olmak üzere doğa kaynaklı olayların afete dönüşmesine ilişkin, bugüne kadar tekrarladığımız

önerilerimizi bir kez daha paylaşmayı önemli ve gerekli görüyoruz.

Değerli Basın Emekçileri,

Afet güvenliğimiz için zamanın iyice daraldığı bu eşikte, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak diyoruz ki;

Afet; olayın kendisi değil sonucudur; deprem, heyelan, çığ düşmesi, taşkın vb. tehlikeler ile içerisinde yaşadığımız ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel ilişkilerin ve kırılganlıkların bir fonksiyonudur. Bu nedenle afet etkilerine karşı kırılganlıklarımızı azalt-

mayı hedefleyen, sadece teknik açıdan değil siyasal, ekonomik ve sosyal boyutları güçlendirilmiş politikalar ve planlar hayata geçirilmelidir.

Bu bağlamda;

1. Üzerinden 16 yıl geçmiş olan Deprem Şurası'nın ikincisi, güncel bilimsel ve teknik gelişmeler ve ihtiyaçlar ışığında, her görüşten ve kesimden insanın katılımı ile ivedilikle toplanmalı; doğa ve insan kaynaklı afetlerin olumsuz etkilerine karşı, afet risk azaltımı ve yönetimi sisteminin inşası için gerekli eylemleri, iş programı ve zaman cetvelini de içeren stratejik plan oluşturulmalıdır. Bu planın izleme ve değerlendirmesi ilgili kamu kurumlarının yanı sıra meslek odalarının da yer aldığı bir grup tarafından gerçekleştirilmeli ve kamuoyuna belirli periyotlar da açıklamalar yapılmalıdır.
2. Ülkemizdeki afet risk azaltımı ve yönetimi sisteminin kurulması ve işletilmesi için gerekli çalışmalar katılımcı ve çevreye duyarlılık temelinde sürdürülmelidir. Tüm yönetim düzeylerinde afet riskinin azaltılması anlayışı ve yönetimi yaygınlaştırılmalı; afet risklerine karşı toplumun her kesiminde bilinç düzeyinin yükseltilmesi hedeflenmelidir.
3. Ülkelerin afet yönetim sistemlerinde, süreci en çok etkileyen unsur siyasal iktidarların tavrı

ve kararlarıdır. Bu konulardaki siyasal kararsızlıklar, afet güvenliği kültürüne kayıtsızlık ve süreçte geriye gidiş anlamına gelecek; afetlerin önlenebilir bir durum olduğuna dair algının topluma yerleşmesinin önünde engel olacaktır. Bu nedenle biryandan "İmar Barışı", "Fay Zonları, Dere Yatakları ile Heyelanlı Alanları Yapılaşmaya Açan Uygulamalar" ve "Kanal İstanbul" gibi süreci bölen ve aksatan politikalarından vazgeçilmeli, bir yandan da afet risk azaltımı ve yönetimi sisteminin gerektirdiği yapısal düzenlemeler bir devlet politikası kararlılığında hayata geçirilmeli; sürekli ve sistematik olmalı ve toplumsal farkındalığı arttırmalıdır.

4. Kendisi bir yardım yasası olarak, afetlere müdahale hizmetlerini yönetmek amacıyla yaklaşık 64 yıl önce, o günün kentleşme, idari yapılanma, teknoloji ve yaşam koşullarına göre hazırlanmış olan 7269 sayılı "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun"un günümüz koşullarındaki afet yönetim sisteminin ihtiyaçlarına yanıt vermesi mümkün değildir. Bu yasanın tadilatı yerine risk azaltma odaklı bütünleşik bir afet yönetiminin ana hatlarını içerecek şekilde düzenlenecek bir çatı yasa altında afet mevzuatı yeniden yapılandırılmalı;



- diğer ülkelerde de örneğine rastlanan, deprem özelindeki çalışmalara referans olacak bir "FAY YASASI" kazandırılmalı; planlama ve yapılaşma açısından "Diri Fay Haritası Kullanımına" ve "Yüzey Faylanması Tehlikesinin Değerlendirilmesine" ilişkin alt mevzuatı oluşturulmalıdır.
5. Afet mevzuatı yeniden yapılandırılırken İmar ve Yapı Üretim ve Denetim Kanunu" yeniden yapılandırılmalı; bu süreçte imar, yapı üretim ve denetim ile afet mevzuatı arasındaki kopukluk giderilerek her iki mevzuat risk azaltma odaklı afet yönetim sistemi içerisinde birbirine entegre olarak çalışır hale getirilmelidir.
 6. Mevcut afet yönetim yapısı içinde, afet yönetiminin her aşamasındaki (risk ve zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme) görev, yetki ve sorumluluklar arasında akılcı dengeler, rol ve görev dağılımları oluşturulamamış; etkili ve verimli bir yönetim yapısı geliştirilememiştir. Bu nedenle risk azaltma odaklı afet yönetim sisteminin kurumsal yapılanması yeniden düzenlenmeli; halen bir bakanlığa bağlı başkanlık konumunda faaliyetlerini sürdüren Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığının "eşgüdüm merkezi" olması, Deprem Araştırma Daire Başkanlığının tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi MTA genel Müdürlüğüne bağlanması sağlanmalıdır.
 7. Deprem, taşkın, çığ düşmesi, heyelan vb. her afet durumunda ortaya çıkan tablo aynıdır; afeti yaratan koşulların bir parçası olan "kalitesiz yapı stoğu" olduğu gerçeğidir. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'a dayalı kentsel dönüşüm projeleri, ülkenin 18 kenti, 80'ni aşkın ilçesi, 502'i aşkın köyünün doğrudan fay hattı ve zonları üstüne oturduğu gerçeğinden hareketle ülkenin afet/deprem öncelikleri dikkate alınarak hayata geçirilmesi sağlanmalı; ekonomik teşvikler dahil yapı stokunun afetlere karşı dayanıklılığını sağlamak üzere güçlendirilmesi ve yenilenmesi için tedbirler geliştirilmeli ve afetlere dayanıklı yapı stoğu oluşturulmalıdır.
 8. Ülkemizde sadece deprem için değil heyelan, çığ düşmesi, su baskını vb. olaylara yönelik tehlike ve risk haritası üretimi hızlandırılmalı; bu haritaların üretimi konusunda ilgili kurumlar ve üniversiteler teşvik edilmeli, ülke insanının kullanımına ücretsiz sunulmalıdır.
 9. Ülkemizde sayıları 500'ün üzerinde olduğu tahmin edilen ve deprem üreten fay hatları ve zonlarına ilişkin özel jeolojik araştırmalar ve projeler teşvik edilmeli, bu konuda yetişmiş insan kaynağı geliştirilmesi çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
 10. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yaptığı yanlış düzenleme ve uygulamalar sonucunda; vatandaşın ücretini peşin alan ancak karşılığında başta zemin ve temel etütleri olmak üzere "etüt ve projelerin" izleme, kontrol ve denetim faaliyetini yerine getirmeyen "yapı denetim sistemi" uygulamalarından vaz geçilmeli, etüt ve projelerin hazırlanması ile yapı üretim süreçlerinin tamamının fenni mesul yapı denetim firmaları tarafından yapıldığı bir sistem kurulmalıdır.
 11. Belediyeler tarafından gelir kaynağı haline dönüştürülen yapı ruhsat harçları, amacına uygun olarak sağlıklı ve afet/depremlere karşı dirençli yapıların yapılmasını sağlayacak, etüt ve projelerin yerinde denetimini etkin şekilde yerine getirecek personel ve kurumsal altyapının geliştirilmesi amacıyla kullanılmalıdır.
 12. Beton lobisinin topluma dayattığı sağlıksız ve güvensiz bir çevrede yaşam sistemine karşı, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkı ve barınma sorunu; temel bir insan hakkı olduğu gerçeği çerçevesinde yeniden ele alınmalıdır.
- Sonuç olarak, deprem/afetler karşısında risk havuzu haline gelen yaşam alanlarımızın, afetlere karşı korunması, ülkemiz insanının can ve mal güvenliğinin sağlanması için gerekli çalışmalara acilen başlanması gerektiğini belirtiyor ve hayata geçirmelerini bekliyoruz.

Saygılarımızla,
TBMM Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu